

Compareixença del president Puigdemont per fer balanç del compliment de la resolució del ple sobre emergència social

Parlament de Catalunya, 14 de juny de 2017

Comparec davant d'aquest Parlament, a petició pròpia, en compliment de la Moció 109/XI, sobre el balanç del primer any de l'aprovació de la Resolució 17/XI corresponent al debat monogràfic sobre la situació d'emergència social, la reactivació econòmica, la gestió pública i la necessitat d'una resposta institucional, celebrat el mes de març de l'any passat.

Vull deixar clara d'entrada, en primer lloc, la meva voluntat i la de tot el Govern de retre comptes, en compliment d'un punt d'una Moció aprovat per la unanimitat d'aquesta cambra, és a dir, de complir un mandat d'aquest Parlament, especialment tenint en compte la seva motivació i el seu contingut: fer balanç de l'aplicació d'un seguit de mesures en matèria de política social que tenen com a objectiu donar resposta a les necessitats de les persones que més pateixen.

En aquest sentit, i atesa la importància i la transversalitat de la matèria, que implica el conjunt del Govern, tal com vaig comunicar ja en el meu escrit de sol·licitud de compareixença, cediré una part del meu temps d'intervenció a d'altres membres del Govern.

Tot i que la cohesió social, la lluita contra les desigualtats i la millora del benestar dels ciutadans és un objectiu comú a tots els departaments d'aquest Govern, per tal de no dispersar excessivament aquesta compareixença, concentrarem les intervencions, a banda de la que jo estic fent i la que farà el Vicepresident i conseller d'Economia i Hisenda, en la consellera de la Presidència i en la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies.

Vull deixar clar també, abans d'entrar pròpiament en la matèria de la compareixença, que segurament mai en aquest Parlament, i per part d'un Govern, s'havia fet un seguiment tan exhaustiu del grau de compliment d'una Resolució aprovada per aquesta cambra: amb la creació d'una Comissió de seguiment integrada pel Govern, els grups parlamentaris, les entitats socials, els sindicats, els col·legis professionals i les entitats municipalistes, que es reuneix de forma periòdica (s'han fet ja tres reunions), amb la publicació d'un detallat informe bimensual que permet avaluar-ne el grau de compliment de forma continuada (se n'han fet ja 7 edicions), amb aquesta compareixença de balanç que fem avui, etcètera.

No hi ha dubte que el tema de fons mereix abastament aquest tractament específic i especial, però crec que no hem de deixar passar l'oportunitat de posar en valor el grau de dedicació que tots li estem donant.

Pertoca, doncs, començar a fer balanç de les polítiques del Govern per lluitar contra la pobresa i l'exclusió social, però, per fer-ho, crec que cal determinar abans quina és la situació del país i, sobretot, quines són les causes (o al meu entendre, la causa principal) de les desigualtats que existeixen. Unes desigualtats que durant els anys més durs de la crisi econòmica es van fer especialment paleses i severes, i que van motivar, ara fa un any i poc, la celebració d'un debat monogràfic.

Segons les darreres dades de l'Enquesta de condicions de vida de l'Idescat, tenim notícies positives i negatives. D'una banda, l'indicador relatiu de risc de pobresa (que mesura la proporció de persones que tenen ingressos baixos en relació amb el conjunt de la població) es va situar en el 19,2% l'any 2016 (0,2 punts per sobre del 2015).

D'altra banda, l'any 2016, un 22,5% de la població catalana estava en risc de pobresa o exclusió social (segons la taxa AROPE, indicador harmonitzat a nivell europeu) en comparació amb el 23,5% de l'any 2015 (un punt percentual més baix que l'any anterior). Segons aquesta mateixa enquesta, els ingressos mitjans nets per persona van augmentar per tercer any consecutiu i també van créixer els ingressos mitjans nets anuals de les llars. Per tant, millorem les perspectives de les famílies.

D'altra banda, segons un estudi independent realitzat per encàrrec de la Comissió Europea (i referit aquest a l'any 2011) sobre l'índex de progrés social a les diferents regions europees, observem un fet significatiu. Catalunya, que en rànquing de PIB per càpita ocupa el lloc 68 sobre 272 (una posició relativament còmoda) entre les regions d'Europa, però passa a ser la 163 sobre 272 en índex de progrés social. Algú que desconegués la situació de Catalunya en podria fer una lectura simplista, però aquest Govern dedica prop del 75% del seu pressupost a les polítiques socials (tal com detallarà el vicepresident en la seva intervenció); un percentatge que no ha deixat de créixer en els últims anys.

Quin és, doncs, el motiu d'aquest *gap* entre un indicador i un altre? Quina és la causa que aquesta capacitat de crear riquesa que té el país no es pugui traduir en un millor progrés i equilibri social? Crec que la resposta és prou evident: existeix un dèficit fiscal brutal, 8% de la nostra riquesa que marxa i no torna, que fa que una part molt notable dels recursos econòmics que genera Catalunya, amb l'esforç dels contribuents i empreses del país, no tinguin un retorn en el propi país i, el que és més important, aquest dèficit fiscal impedeix que la capacitat productiva del país es

pugui capil·laritzar de forma completa entre els seus ciutadans, convertint-se en un obstacle per al repartiment de la riquesa i en un fre a la cohesió social.

El dèficit fiscal és un dèficit social. Implica que Catalunya és la penúltima comunitat autònoma en recursos rebuts del model de finançament. Uns recursos que serveixen per finançar educació, salut, serveis socials... en definitiva l'estat del benestar dels catalans.

Nosaltres volem invertir en salut, ensenyament i prestacions socials al mateix nivell que els països europeus més avançats. I és el dèficit fiscal el que ho fa impossible. Només per estar a la mitjana europea, que crec que és un objectiu que tots compartim, hauríem d'incrementar el pressupost del Departament d'Ensenyament en 5.000 milions d'euros addicionals (és a dir, augmentar el pressupost un 87%), en Salut uns 5.300 addicionals (és a dir, augmentar un 55% el pressupost) i les polítiques socials, en 1.100 milions (un 53% més de pressupost).

En global caldria augmentar en 11.300 milions d'euros el pressupost de la Generalitat. Catalunya genera aquests recursos, té prou capacitat per disposar d'un estat del benestar així de potent, però els recursos marxen per finançar unes altres despeses que no coneixem, o no coneixem totes, i que a sobre no decidim nosaltres.

Convindran amb mi que això que els explico no és nou i que, identificada des de fa força anys la principal causa del problema, els diferents governs de Catalunya han intentat trobar-hi solucions.

Òbviament ara no pertoca fer el repàs històric de les diferents propostes (nou Estatut d'Autonomia, millores en el finançament, Pacte fiscal, cerca de fórmules per a la celebració d'un referèndum acordat...) que des del catalanisme polític, amb vocació pactista, s'han fet a l'Estat espanyol al llarg de les darreres dècades. Simplement cal evidenciar que la resposta de l'Estat ha estat sempre la mateixa: un no rotund (un no que darrerament ha evolucionat una mica més fins a un "no quiero").

Davant d'aquesta situació insostenible, davant d'aquest context econòmic, fiscal, polític i social (agreujat en els últims anys per una crisi duríssima i generalitzada al conjunt d'Europa) i davant de la impossibilitat manifesta de capgirar el problema de fons d'una forma dialogada i acordada, aquest Govern no s'ha quedat de braços plegats.

Així, la resposta que s'ha donat a aquesta problemàtica ha estat des d'un doble vessant. D'una banda, destinant la major part possible del pressupost actual i dels recursos actuals (en un context tan limitat com l'actual) a les polítiques socials.

En les intervencions del vicepresident, de la consellera de la Presidència i de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, es desgranarà amb més detall aquest impuls i la petja d'aquest Govern en les polítiques socials. Deixin-me posar només alguns exemples:

- El 74,7% del pressupost es destina a partides socials, el percentatge més alt de la història (voldria recordar que el 2010 es va situar en un 67,8%).
- El nombre de persones beneficiàries de les prestacions de la Llei de Dependència ha incrementat un 50% en el període 2011-2016, fins arribar a les 145.965 el 2016. El 2015, la Generalitat destina a dependència un 45% més que el 2010. I això tenint en compte que en lloc de finançar el 50%, l'Estat només finança el 18% i la resta ho està assumint la Generalitat.
- A més, entre 2010 i 2015, el govern espanyol va reduir el finançament destinat a polítiques socials en un 92%.
- Al pressupost del 2017 s'ha previst un increment de 70 M€ a la partida corresponent a la Renda Mínima d'Inserció (RMI). Es preveu, a més, un altre increment de 45 M€, de manera que el 2017 s'hi destinin un total de 288 M€.
- En l'àmbit de Salut, el volum d'activitat quirúrgica programada i urgent el 2016 ha estat un 13,6% més alt que el 2010 (quan hi havia el pressupost de Salut més alt de la història). Les llistes d'espera han disminuït un 20% en consultes externes i un 7% en proves diagnòstiques i la llista quirúrgica ha augmentat només un 2% malgrat la reducció en la diagnòstica i les consultes externes.
- En matèria d'habitatge, durant l'any 2016 s'han evitat de forma directa 4.480 desnonaments.
- Els recursos destinats a habitatge han passat de 50M€ el 2012 a 109M€ el 2016, any en què s'ha donat suport a més de 88.000 famílies. El 2016, gràcies a l'impost als pisos buits s'han recaptat 18,5 M€, que es destinaran a comprar 350 pisos per a ús social.
- En matèria d'Ensenyament s'ha reduït l'abandonament escolar prematur en 6,2 punts, passant del 24,2% l'any 2012 al 18% al 2016, i en el primer trimestre de 2017 es situa en el 16,8%.

- La taxa de graduació de l'ESO ha incrementat 6 punts en els últims anys, passant del 81,8% el curs 2009-10 al 87,7% el curs 2014-15.
- En el darrer Informe PISA, per primer cop Catalunya se situa per sobre de la mitjana d'Espanya, de la Unió Europea i de l'OCDE en les tres competències avaluades (matemàtica, científica i comprensió lectora).

Aquests són només alguns exemples de la focalització d'aquest Govern cap a les polítiques socials. Però, com dèiem, el Govern ha actuat també en un altre vessant. Més enllà de la maximització dels recursos disponibles actualment per a les polítiques socials, hem treballat per anar d'arrel a la solució del problema.

Com vostès saben, tancades totes les vies d'encaix amb l'Estat espanyol que s'havien cercat i treballat en anteriors legislatures per aconseguir capgirar la situació de dèficit fiscal i d'involució autonòmica, la candidatura de Junts pel Sí, del qual aquest Govern n'és fruit, es va presentar a les eleccions del 27 de setembre de 2015 amb un programa que girava al voltant d'un eix principal: la creació d'un estat independent per a Catalunya.

Un estat independent que nosaltres volem i reivindicuem no com un caprici, sinó com una necessitat, precisament per poder donar resposta a les necessitats més bàsiques de les persones que viuen i treballen a Catalunya i per aconseguir una societat més cohesionada i un millor repartiment de la riquesa que crea el nostre país.

Volem un estat propi, per garantir les pensions, i per tant, el benestar de la nostra gent gran. I parlo de dignitat, de pensions dignes.

Volem un estat que compleixi amb els compromisos de finançament de la llei de la dependència i no deixi tantes famílies amb l'angoixa.

Volem un estat que, en matèria de pobresa energètica, estigui al costat de les persones, no al costat dels interessos.

Volem un estat que no porti als tribunals les lleis d'habitatge que s'aproven en aquest Parlament.

Tal com ho consignàvem en el programa electoral de Junts pel Sí: *“L'agenda nacional i l'agenda social són indestriables. Un dels principals motius pels quals volem que Catalunya esdevingui un Estat és per consolidar el model social europeu i*

garantir el benestar per als catalans i catalanes d'avui i per als de demà. Viure millor és l'objectiu principal de poder disposar de les eines d'un Estat".

Doncs perquè tothom pugui viure millor és per a què volem un estat independent i perquè tothom pugui viure millor, el primer eix del Pla de Govern d'aquesta legislatura se centra en aconseguir *Un país més just i un estat del benestar per a tothom*.

En això venim treballant des del moment en què va constituir-se aquest Govern, com podran comprovar amb més detall a partir de les intervencions dels membres del Govern que podran sentir a continuació.

No entraré, doncs, en el detall de les mesures i actuacions pressupostades i desenvolupades que conformen el Pla de Govern i que s'emparen també en la Resolució 17/XI, però sí que m'agradaria esmentar l'avenç més significatiu en matèria de polítiques socials, aconseguit gràcies a l'acord entre el Govern i les entitats promotores de la iniciativa.

Em refereixo a l'acord per al desenvolupament de la Renda Garantida de Ciutadania a Catalunya. Una iniciativa que detallarà la consellera Bassa en la seva intervenció i per la qual vull agrair públicament el treball realitzat conjuntament amb els grups parlamentaris, agents socials i les entitats socials promotores de la iniciativa.

Una iniciativa que neix emparada en l'article 24.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i que té com a objectiu superar la situació de pobresa en què es troben algunes persones i famílies, per assegurar-los una vida digna i el seu retorn al mercat laboral.

Com vostès saben, es tracta d'una mesura que va acompanyada de condicionants i també de coresponsabilitats per fer-la efectiva. No és un objectiu en sí mateix, sinó un instrument que ha de facilitar la reinserció laboral amb garanties i el restabliment del projecte vital.

En aquest sentit, entenem que aquesta mesura haurà de ser avaluada i valorada pels resultats que obtingui i no només pels recursos econòmics que s'hi dediquin.

Cal recordar que el mes passat l'OCDE va emetre un informe que considera necessari el debat sobre la protecció social, indicant que cal millorar-la, atès l'augment de la desigualtat i les noves relacions laborals.

L'OCDE assenyala que el més sensible seria introduir mesures com la renda garantida per passos (que és exactament el que fem nosaltres), fent en paral·lel un debat sobre els costos que implica i l'impacte que té (igual que fem nosaltres amb la Comissió de Seguiment que es constituirà).

Diversos països (per exemple, Finlàndia, Canadà i Països Baixos) estan experimentant amb models similars i d'altres, com França, es troben en ple debat sobre com reformar els seus sistemes de protecció social en un món canviant per fer-los també més sostenibles i viables.

Entenem, doncs, la creació d'aquesta Renda Garantida de Ciutadania com un pas endavant per donar resposta al segment de població que més pateix. Un pas endavant per fer més racionals també les prestacions socials al nostre país i un pas endavant envers el país que tots volem i per al qual treballem.

De manera que, malgrat el context que tenim i que he detallat abans, som capaços de generar ocupació i creixement econòmic. Malgrat els auguris (i no sé si dir desitjos) d'alguns, Catalunya creix, Catalunya exporta, Catalunya atrau inversions, Catalunya crea riquesa. I, a més a més, ho fa amb més força que els països del nostre entorn.

Les dades així ho corroboren:

- L'atur segueix reduint-se, amb una variació interanual del 12,9% el passat mes de maig (i són ja 47 mesos de caiguda interanual).
- El PIB intertrimestral creix un 0,7% el primer trimestre de 2017, mentre que la taxa de variació interanual se situa en un 2,5%. Portem ja 14 trimestres consecutius de creixement interanual, és a dir, 3 anys i mig.
- Les exportacions creixen. El passat mes de març van créixer un 17%, la xifra més alta en un mes de tota la sèrie històrica.
- En els últims 5 anys la inversió bruta estrangera productiva ha crescut un 32% respecte al quinquenni anterior. Catalunya ha estat reconeguda com la regió més atractiva per invertir del sud d'Europa el 2016 i 2017 (fDi Intelligence del Financial Times).

Però volem que aquestes dades, que aquests recursos que el país és capaç de generar, i que espero que ningú discuteixi aquesta evidència, es puguin repartir

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Oficina del President

Gabinet de Comunicació del President

millor entre el conjunt de la ciutadania perquè ningú quedi enrere. Perquè no hi ha dret que generant riquesa, que generant recursos que són suficients per evitar que la gent es quedi enrere, no tinguem els instruments per evitar una cosa que es la primera prioritat d'un govern que es pugui considerar decent i digne.

Perquè volem un país més cohesionat socialment, més equilibrat i més just, amb més oportunitats per a tothom i que alhora excel·leixi en els resultats i la gent se'n pugui sentir orgullosa i satisfeta.

En això tenim posada l'esperança i per això treballem.

Moltes gràcies.